

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Makó város

utcaival s utáival nem dicsekedhetünk. A főterem s az ebből közvetlenül kiágazó utcákon kívül többi utcáink s utaink rettenetesen rendezetlenek. E mellett különösen közegészségi szempontokból esnek sok kifogás alá.

A gyalogjárók, kocsikat jó karban tartásáról nincsen semmi gondoskodás. A rajta járók fölöttégg dül csak az isten örökös, hogy akár az állat nyakát, vagy lábát ne törje. Gödrök, hepehupások. Az átereszek és másféle átjárók egyenesen életveszélyesek.

Sok utcán — különösen a külső részeken — pocsolva-tavak terpszkednek, a melyek már is kezdenek büzlenni. Milyen lesz ezek mellett a levegő május nyár közepén, mikor nagy meleg lesznek? Olyan, hogy az utcák lakói között a legveszedelmesebb ragályos betegségek űtheinek ki éppen a tavak dögleletes bűze miatt.

Járva ez utcákat, valóban megdöbbenünk a nemtörődömségől, mellyel utcáinkat és utainkat elhanyagolja előjáróságunk. Mintha sem hatóság nem volna ebben a városban s mintha sem a közlekedési biztonságunkkal, sem a közegészséggel nem törődnek itt éppen senki se.

Pedig a bajokon való segítséghez nem kellene még nagy tudomány se.

Az utcák s utak elegyengetéséhez, az átereszek s más átjárók kijáratához, sőt a vizek lecsapolásához se kellene más, mint néhány városi hónapszám, a kiknek csak kijelölnek s megmondánák, hogy mit kell tenniük s ezek különösebb szakértelem nélkül is elvégezhetnék s helyrehozhatnák azt a sok hibát, a mik most utcáinkon s utainkon lépien nyomon tapasztalhatók.

Legkülönösebben a Honvéd s a Kelemenhid- városrészek vannak mostoha állapotban, a hol mindkét helyen szinte feneketlenek a bűzös s nagyterületű pocsolás vizállások.

A legutóbb tartott városi közgyűlésen is szóba kerültek ezek a tarthatatlan, mert veszedelmes állapotok. Akkor, amikor a városi mérnöki hivatal újjászervezése került szövegére, a képviselőtestület is úgy találta, hogy e lapban való segítség végett nagyobb munkásszemélyzetet kell adni a mérnöki hivatal rendelkezése alá. Ennek

munkásszemélyzetnek főként éppen az utcák és utak rendben tartása lenne a kötelessége. Természetesen úgy, a mint ezt nekik a város mérnöke meghagyja.

Ezzel a gondolattal amellett, hogy a mérnöki hivatalban a fogalmazó és rajzoló személyzetet is szaporították, állandó hat munkást osztottak be a mérnöki hivatalhoz.

Igy jön ez be a most átalakított szervezési szabályrendeletbe. Van hát kiátásra, hogy ha ez a szabályzat életbe lép, attól fogva utcáink s utaink is rendezebbek és tisztábbak lesznek.

Csak hogy amíg ez a szabályzat jogerős lesz, addig még sok ember nyakát törheti a gidres gödrös utcákon s a feltörő bűzös tavak akár az egész várost eláraszthatják ragályos betegségekkel.

A nagyobb bajokon már is segíteni kell, a míg nem történik meg a szerencsétlenség.

Vannak átereszek hidak, amelyek korhadtságuk miatt már a legközelebbi rálelésre kettéroppannak s embernek vagy állatnak a lábát törlik, avagy még nagyobb bajt okoznak. S vannak tavak, amelyek mellett már is alig lehet járni, annyira büzlének.

Nem tartjuk szükségesnek, hogy egyenként felsoroljuk az illető helyeket, bár ezt is tehetnők. De elég ha az illetékes hatóság éppen hogy kimozdul a főter kerületéből s mindjárt láthatja valamennyit. Sőt — mi már tudjuk, — hogy már is tudja s ismeri e helyeket — maga a hatóság is. Csak hogy arról panaszkodik, hogy nincsen munkaerő, a mellyel a szükséges munkákat elvégeztethetné.

Ez azonban ilyen esetben nem lehet kifogás s ezzel az ügyet nem lehet mellőzni.

Ha nincs munkaerő, venni kell akárhonnán is.

Mert szükséges, hogy a közönség életbiztonságát és egészségét védje a hatóság.

A közönség életbiztonsága és egészsége nagyon is elsőrangú közérdek s ennek a megvédéséről való gondoskodás a hatóság legelsőbb rendű — kötelessége. kp.

— Mészárszéki hus lebélyegzése. Fölmerült esetből kifolyóan elvi határozattal mondta ki a belügy-miniszter, hogy aki a mészárszékben levő állat húsát hamis bélyegzővel látta el, család vétségét követte el.

A politika hírei.

Beöthy miniszter lemondott. Andrássy pártalakítása.

Beöthy László kereskedelmi miniszter lemondása befejezett tényre vált. A miniszter ismételt megújított lemondását tegnap újból Tisza gróf miniszterelnök elé terjesztette, megokolván azt a legmeghatározott és tiszteletre méltó családi okokkal egyrészt, másrészt azzal, hogy az immár rendezett parlamenti viszonyokat az ő távozása legkevésbé súlyosbítaná.

Tisza gróf miniszterelnök élt a kapacitálás fegyverével, de végül meghajolt a miniszter kérelme előtt s ma délelőtt 10 órára minisztertanácsot rögtönzött, amelyen Burrián miniszter kivételével a kabinet valamennyi tagja résztvett.

A minisztertanács értesülésünk szerint sajnálattal tudomásul veszi a lemondást s valószínű, hogy a kereskedelmi tárcát Jankovich László kuluszminiszter veszi át. A kultusztárca jelöltje hír szerint Herceg Ferenc, aki ma, a minisztertanács előtt, hosszú ideig tárgyal Tisza gróf miniszterelnökkel.

Politikai körökben mély benyomást tett az a hír, hogy Andrássy Gyula legközelebb zászlót bont és új parlamenti pártot alakít. Általános az a hit, hogy Andrássy lobogója alatt sorakozni fognak a politikának imindazok az elemei, amelyek most sem az erőszak és Lukács panamája által kompromittált többségben, sem pedig a perszonáluniós függetlenségi pártban elhelyezkedni nem tudnak.

A jelenlegi képviselőházban mintegy negyven tagja lesz az új pártnak, amely e számot messze túlhaladó jelentőséget fog rejteni magában teljes kormányképessége által és azért, hogy a kibontakozás legfőbb kérdéseiben föltétlenül számíthat az egyesült függetlenségi párt száz szavazatára s még ezen felül azok szavazatára is, akik az új alakulás után szétforgácsolva maradtak.

Az új hatvanhetes párt személyi kérdései most vannak tárgyalás alatt. Gróf Andrássy Gyula lobogója alatt előreláthatólag részt vesznek az új alakulásban Széll Kálmán, Wekerle Sándor, Des-

sewffy Aurél és Emil, Darányi Ignác, Wlassics Gyula, gróf Hadik János, Szerényi József, Bolgár Ferenc, Chorin Ferenc, gróf Bánffy Miklós, gróf Semsey László, gróf Thorockay Miklós, Bernát István, Buday Barna és mások még számosan Andrássy régi politikai hívei közül.

E politikai párt sok tekintetben támogatást vár nemzeti nagy kérdésekben az egyesült ellenzékől, de nyílt titok az is, hogy Andrássy pártja támogatja a parlamenti rendes helyreállításában és igen sok fontos kérdésben a függetlenségi pártot.

Sötét a mi egyetlen sétányunk.

Meg kellene világítani.

Régi és határozottan mondhatni, hogy a város közegészségügyi állapotára káros dolog az, hogy Makónak nincs egyetlen nagyobb sétánya, mely a nyár tikkaztó hevében némi enyhületet nyújtana azoknak, kik azt fölkeresik.

Egyetlen kis sétányunk azonban mégis van és ez a püspöki rezidencia előtt levő park. Mióta ezt a kis kertet, mert csak annak lehet nevezni, átengedték a közönségnek, egyre többen és többen látogatják azt.

Nappal, illetve a délutáni órákban sokan vannak ott felnőttek, de igen sok csecsemőt is visznek oda az árnyas fák alá, mert hát más ilyen hely nincs Makón, mely erre a célra alkalmas volna.

A kis park látogatottsága talán még nagyobb volna, ha oda olyan elemek nem járhatnának, Gyakran lehet ott látni neveletlen és duhajkodó suhancokat kik tragár beszédekkel kellemetlenkednek a kertet látogató polgároknak. Ez a körülmény megkövetelné, hogy így a nyár folyamán e kertben állandóan egy rendőr volna jelen.

Van azonban ennél még nagyobb baj is. Igen sok azoknak a száma, kik esti sétájukat s zerefnék ebben a kertben elvégezni, de ez majdnem lehetetlen, mert a kert éjjeli menhelye igen sok kétes alaknak és a kert nem egyszer a szerelmi légyottok helye is. Egy izben már

60 HOLD LUCZERNÁS
EGÉSZ ÉVI HASZNÁLATRA

KIADÓ
IRITZ MIKSÁNÁL.

éjjel villanynyal volt világítva a park, mi az idén egészen elmaradt.

Ugy a közönség érdeke a közbiztonság, valamint a közérdekes megőrzésének parancsa szigorú kötelességvé teszik az illetékes hatóságoknak, hogy a püspöki parkban a nyár tartama alatt állandóan rendőr legyen, de még inkább, hogy a kert éjjelre kivilágíttassék.

A munkapárt ülése.

Nincs érdeklődés a Házban.

A képviselőház mai ülésének nagyobb része formalitással telt el. Harmadik olvasásban is megszavazták a tegnapi elfogadott törvényjavaslatokat s azután névszerinti szavazással, 137 szavazattal megválasztották a Ház alelnökévé Lázár István grófot. A választás eredményének kihirdetését a Ház éljenzéssel vette tudomásul.

Háromnegyed tizenkétkor az üzleti zárórától szóló törvényjavaslat került napirendre.

Hegedüs Kálmán előadó ismertette a törvényjavaslatot, mely kézzel fogható bizonyítéka annak, hogy a Ház többségének van érdeke a szociális kérdések iránt. A Házban azonban nem csupán az alkalmazottak érdekeire kell tekintettel lennie, hanem a kereskedőkre is. Mi nem mehetünk addig, mint az ausztriaiak, a kik törvénybe iktatták a hatórai zárót. A közönség egyrésze csak az esti órákba vásárolhat, különösen szombaton, ezeket a vevőket a kereskedőtől teljesen elvonni nem lehet. A javaslatot, mely jelentékeny lépést jelent a haladás útján, elfogadásra ajánlja.

Beöthy László kereskedelmi miniszter elmondotta, hogy a javaslat csak bevezetője annak a munkának, melyet a kormány kereskedelmi alkalmazottak érdekében szociális terepen megvalósítani óhajt. A jogviszonyok szabályozására vonatkozó munkálatok már előrehaladnak, azonkívül foglalkozik a nyugdíjkérdés megoldásával is. A zárórától szóló javaslat külföldi elveken alapszik, de számol a speciális fővárosi viszonyokkal. A szegény néposztály a szombat esti órákban teszi meg bevásárlásait, Ha előbbre tették volna a zárót, a munkások vásárlásaikat és kérdéseiket, hogy fizetésüket hétfőn estig meg tudták volna-e tartani. Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Beöthy László beszéde után lelkiesen megtapsolták. Ezután a Ház általánosságban elfogadta az üzleti zárórától szóló törvényjavaslatot.

Elsőrendű magyar

gömbtengeri

állandóan kapható

Strasser és König

cégnél Uri-utca 10.

Jó házból való fiu
irodai gyakornoknak
felvétetik a
Zeitler malomban.

NAPI HIREK

Tájékoztató

Naptár Június 18 Szerda Róm kath. Marozal Protestáns Marozsa Gör kath. Május 31. Nap két 4 óra 10 percek, nyugazik 7 óra 45 percek.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Változékony, hűvös idő várható, sok helyütt esővel. Sörgönyprognózis: Változékony, hűvös, sok helyütt esővel. Déli hőmérséklet! 14-2 C. fok.

Csanádmegye közegészségügyi beosztása. A belügyminisztérium ez év elején a belügyminisztériumban működő egészségügyi osztályt megszüntette s e helyett, közegészségügyi hatékonyabb ellenőrzésre céljából, az országot 9 egészségügyi körzetre osztotta. Ebbe a kilenc körzetbe van beosztva minden város, minden vármegye. Makó város és Csanádmegye a nyolcadik körzetbe osztották be, melynek székhelye Szeged. Ezen körzet főfelügyelőjére Kerekes Pál dr. i nevezte ki a belügyminiszter.

A polgármester utja. Galambos Ignác dr. Makó város polgármestere holnap, szerdán Budapestre utazik, hogy a nagyhalmágyi erdőértékesítő társasággal meg egyezzen a város nevében az erdővételek ügyében. Ugyancsak holnap tisztel meg a polgármester a földmivelésügyi miniszternél ez ügyben, kitől az erdő átcserelés végső jóváhagyó döntését fogja kérni. Ha ez sikerül, egy a polgármester nagy hála kötelezi Makó városát, mert ha a makói fűzfaterület kiirtják, egy a város nemcsak jelentékeny s jó helyen fekvő földterületet adhat jó pénzen bérbé, de falszabadul mintegy évi 3000 koronát kitevő erdővételek költségeitől. Mindezek felül még kiűnő üzletet is csinál a város, mert a nagyhalmágyi erdővételek a szakértők állítása szerint egyike a legjobb üzleteknek. Ilyen szempontok tehát nagyon kívánatosak teszik, hogy a polgármester utja minél eredményesebb legyen.

Iskolászeki ülés. Makó város közönségi iskolászeki, melynek hatáskörébe ma már csupán a polgári leányiskola ügyei tartoznak, ma délután ülést tartott, melyen folyó ügyeket intéztek el. Többek közt elhatározták, hogy megszüntetik a polgári leányiskola kibővítését, még pedig a mostani helyen emelet-toldással. Kimondták, hogy a kézimunka tanítónői állásra aug. 20-iki határidővel — pályázatot hirdetnek, megállapították őt régebbi tanítónőnek és tanítónak 1913. évtől járólaga a korpótlékát. Ezeket kívül tandíjkérdésekkel foglalkoztak s az 1913-1914. évi költségvetést állapították meg.

A dohányárusok sérelme. A mai kormány nap-nap után a sérelmek egész özönét követi el a nemzetel szemben. Most a pénzügyminisztérium egy nikotinelvonással foglalkozó vállalatnak engedélyt adott arra, hogy az ország egész területén üzleteket rendezhessen be, melyben dohánygyártmányokat árulhat. Mivelhogy ez intézmény az ország 50.000 dohányárusainak egzisztenciáját veszélyezteti, a dohányárusok ez ügyben országos mozgalmat indítanak. Az első nagygyűlést ebben a tárgyban Budapesten fogják megtartani. Ezen a nagygyűlésen a makói dohányárusok is képviseltetni fogják magukat.

A hűvös időjárás hatása Makón. Ez évi szeszélyes időjárásához tartozik az is, hogy most, mikor a legmelegebb napoknak kellene lenni, az ország különböző vidékein havazott, mint a legzordabb téleiben. Ez a különös körülmény igen lehűtötte az egész ország levegőjét. Pár napon át Makón is olyan hideg volt, hogy téli felöltökbekben jártak az emberek, de akár a szobákat is be lehetett volna fűteni. Most már kissé felmelegedett a levegő, de a gazdák úgy Makón, mint vármegye szerinte panaszkodtak, hogy a hideg idő nem ártott ugyan a növényzetnek, de erősen károsította azt fejlődésében. Biztosra vehető ezek szerint, hogy az aratás ez évben éppen e miatt a hűvös időjárás miatt nem veheti akkor kezdetét, mint más években. Egyik másik gyümölcsfajának, de különösen a kajszin baracknak érése is késik a pár napig tartó hűvös időjárás miatt.

Háládatlan fiu. Kiszombori levelezőnk közli velünk, hogy Csapi György 14 éves szegedi fiu vendégségben volt nagypapjánál Kiss Györgynél a szomszédos Kiszomboron. A vásott fiu tegnap nyomtalanul eltűnt nagypapjának házából és elvitte nagypapjának zseboráját, lánczát, forgópisztolyát, sőt pénztárcáját is, melyben 9 korona 20 fillér készpénz volt. A háládatlan fiut most körfőzi a csendőrség.

Lábbeli készítőik figyelmébe Felkérém az összes makói csizmadia, cipész és papucsos mestereket, hogy egy nagyfontosságú fanfolyam rendezésének megbeszélése végett e hó 18-án este fél 6 órakor az Ipartestület házában megjelenni sziveskedjenek.
Lélek elnök.

Országos vásárok. Brettyóújfalu június 19. Ernőhályfalva június 25-26. Fehértemplom június 21-24. Nagykirinda június 16-22. Szarvas június 20-23. Temesrékás június 21-21. Végvár június 20-23. Battonya június 28-20. Békéscsaba június 27-30. Kisjenő június 00. és július 1. Kiskundorozsma június 29. Lugos június 27-29. Nagyszentmiklós 28-29. Óbecse június 29. Szabadka június 29-30. Zombolya június 27-29.

Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Kluger Janka 2 éves Horváth György 69 éves korában.

VISSZAMARADT NŐI KALAPOK minden elfogadható árban kiárulástatnak WEISZMANN MALVIN kalaptermében Deák Ferencz-utca.

Földeladás.

45 kat. hold föld,

mely felerészben szántó, felerészben kaszáló és legelő, a rajta levő gazdasági épületekkel eladó, esetleg haszonbére is kiadó.

Értekezhetni

Márton Ferencz

tulajdonossal tanya 644. szám alatt.

Vásárhelyi utcában a lutheránus templom mellett levő Szabó-téle

h á z

kedvező fizetési feltételek mellett és olcsón eladó.

Értekezhetni

Dr. Dózsa Simon

ügyvéd irodájában.

Földrengés Bulgáriában.

Számos halálozás, tömérdek kár.

A szombati földrengés, amely délelőtt tizenegyedfél órakor történt, egész Bulgáriában óriási kárt okozott és katasztrófális következményeket vont maga után.

Gronja-Oahovica községben a földrengés következtében sok ház beomlott és háromszáz ember sérült meg. Az anyagi kár óriási. Rettenő pusztítást végzett a földrengés. Tirpovóban összeomlott a gimnázium épülete, a melyben igen sok sebesültet helyeztek el. A romok számos diákot maguk alá temettek. A földrengés után több helyen forró vízű forrás buggyant elő. Gronja-Orhovicában is sok nyilvános épület, közöttük az iskola is, azonkívül a cukorgyár, a pályaudvar épülete és a spiriuszgyár is összeomlott. Leskovicében az elmeorvosintézet épülete meggyulladt és elpusztult. A halottak száma igen nagy.

A lakosság a szabadban tartózkodik. Az inség igen nagy, a mit a folytonos esőzés s az élelmiszerek nagy hiánya még fokoz. A mentés sok nehézséggel jár, mert orvosok nagy a hiány, mint-hogy a legtöbb orvos még a harc-téren van. A mentésben a török foglyok is részt vettek és nagy szolgálatot tettek a bolgár hatóságoknak. Szófiából segítővonatokat indítottak el orvosokkal, kötözéssel, sátrakkal és élelmiszerekkel.

Kóbor cigányok gyilkolnak a szomszéd vármegyében.

Rémes gyilkosság az aradi országoton

A dánosi haramiák már megint feltámadtak s borzalmas cselekedeteikkel szörnyű rettegésben tartják a szomszédos Arad vármegyét, ahonnan egy rettenő kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság hírért jelentik. Kóbor cigányok az országoton agyonfűtötték s megbecstelenítették egy szerencsétlen földműves leányt, aki gyanútlanul hazafelé tartott. A kegyetlen gyilkosok közül kettőt már kézrekerített a csendőrség, a többieknek sikerült elmenekülniök, de a csendőrség már nyomukban van s hamarosan hurokra kerülnek. A borzasztó gyilkosságról a tudósításunk a következő:

A kurticsi országoton hazafelé igyekezett Lakatos Julia egy odaváló földműves 16 éves leánya. Alig haladt két-három kilométernyire, midőn az útmenti bokrok közül cigányok rontottak elő s rátámadtak a leányra, aki hiába kiáltozott kétségbeesve segítségért, ember nem járt a közelben.

A kóbor cigányok bevonszolták a leányt a közeli bokrok közé s miután állatias vágyukat kielégítették, elővették fejszéiket s a legkegyetlenebb módon agyonverték a szerencsétlen teremtést.

Borzalmasan megcsönkített hulláját ma reggel találták meg az arra haladó emberek.

Vászás és törzsmentes OSRA M...
elsőrendű eredeti
letel, próbálják meg egyszer ezeket a vászás és törzsmentes "Orsam"
fémzáras lámpák használatát, mert ezáltal 70 százalékkal áramot takarít...

A szörnyű felfedezésről azonnal értesítették a csendőröket, kik nyomban a helyszínére mentek s rögtön hozzáfogtak a nyomozáshoz. A nyomozás fellépő eredményteljes volt, amennyiben a gyilkos cigányok közül kettőt még ma délelőtti sikerült a csendőrségnek kézrekeríteni.

A gyilkos cigányok bevallották, tettüket s azt is megmondták, hogy a gyilkolásban résztvettek a többi cigányok is, akik menekülőben vannak.

A csendőrség erélyesen folytatja a nyomozást. A szerencsétlen áldozatot ma temették el óriási részvét mellet.

Titokzatos gyilkosság az erdőben.

Vadorzók és erdőőr halálos háboruja.

Relyételes gyilkosság történt tegnap a bihari erdők sűrűjében. A bihari erdők egyik szorgalmas erdőkerülőjét meggyilkolva, szétromboló koponyával találták meg az erdőben. A szerencsétlen emberben még volt élet midőn rátaláltak, de már nem volt eszméletnél s nem tudta megmondani, hogy kik voltak a gyilkosai. A szerencsétlen áldozat a sírba vitte magát a rejtetes titkot. A gyilkosságról tudósításunk a következő:

Rejtélyes gyilkosság ügyében nyomoz tegnap óta a nagyváradi kir. ügyészség. A magyarországi járásban levő Hegyes község erdeiben tegnap kora hajnalban szétromboló koponyával, véreben terepve találtak Gális Péter nán-hegyesi erdőkerülőt.

Kétségtelen, hogy gyilkosság történt, amit titokzatosnak tesz főként az körülmény, hogy az agyonvert ember azon a vidéken nem szokott megfordulni.

A csendőrök keresik a feleletet arra a kérdésre, hogyan került a hegyesi erdőbe, melynek tisztásán messze vérvonások láthatók. Gális Pétert kocsira tették, hogy haz vigyék Nánhegyesre, da alig indult el a szekér, a szerencsétlen ember meghalt.

A járási körorvos megállapította, hogy a kerület valószínűleg több bonttal vagy puskatussal verték agyon. Az ütések szétrombolják a szegény ember koponyáját. Testén több helyen véres sebek láthatók.

A borzasztó gyilkosságról jelentést tettek tegnap a kir. ügyészségnek, amely a legszélesebb körű nyomozást rendelte el. Azt hiszik, hogy orvvadászok végeztek a szerencsétlen emberrel.

Egy házhely és 6 drd. 9 hónapos süldő

eladó Grób János kereskedőnél Ardics-utca 11. sz.

Egy jó karban levő 14 éves kis 6-os magánjáró cséplőgépgyárilag kijavítva, teljesen felszerelve zsákokkal és vízszállító kocsival nagyon olcsón eladó.

Diós Antalnál Makó Vásárhelyi u. 15. sz.

A közönség köréből.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Nagybecsű lapját naponta olvasom és tapasztalom, hogy a „Makói Újság” című napilap szemérmeskedett hazugságait figyelemre sem érdemesíti, nem tartja méltónak, hogy velük foglalkozzék, akármennyire is agyba-főbe dicséri az elvadult, jogtörő kormányt, pénzért, érdekhajhászásért. Én azt a lapot nem olvasom, de minthogy egy utóbbi cikkére felhívták a figyelmemet, reflektálni óhajtok az abban foglaltakra. — Helyet kérek szerény soraimnak.

A „Makói Újság” június 15-iki számában Haffner Sámuel hagyományozóvetkezeti volt könyvelő viselt dolgaival esett szó. A cikk akként foglalkozik Haffner Sámuellel, mintha a makói izraelita hitközség beleavatkozott volna a sikkesztő könyvelő dolgaiba, mintha az izraelita hitközség ki akarta volna vonni a bűnös embert az igazságszolgáltatás hatásköre alól.

Ez a cikk tendenciosus: Haffner Sámuelnek a zsidósággal való kapcsolatba hozata tudatos elferdítés, heccgyártás, egyszerű humberg.

A zsidóságnak, a zsidó eklézsiának annyi köze van Haffner Sámuel bűnpalástolásához, mint a „Makói Újságnak” a meggyőződéses politikai irányhoz. Vagyis semmi, éppen semmi.

Utána jártam és annyit tudtam meg elég illetékes helyről, hogy Haffner Sámuel védőjéül zsidó választás ügyvédet nevezett meg, továbbá, hogy állítólag valaki, aki zsidó, megkísérelte a kiegyeztetést Haffner Sámuellel és a hagyományozóvetkezett közt. *Ugyebár ezek a tények a legszorosabban magántermészetűek, az ügyvéd, még ha zsidó is, jogosult a védelmet elvállalni. A pap, ha hivatásába vágónak tartja egy kilenc gyermekes bűnös atya megmentését, még ha zsidó is, csak magánember. Tudni kell a cikkírónak, hogy két zsidó, nem az eklézsia. Mégis legálább, ha tiszról volna szó!*

A cikkíró a tények való ismerete mellett, tehát jobb tudomás ellenére úgy tünteti fel két magánügyén akcióját (feltéve hogy ez igaz) mintha az izraelita hitközség „felekezeti faji szempontok előtérbe helyezésével egy notorius gonosztevőt” akarna megszabadítani a büntetéstől.

Vegye tudomásul a cikkíró, hogy a makói izraelita hitközség ilyenekre nem kapható és az effajta insinuációkat Makó város liberális gondolkozású népe úgy hiszi el, mint azt, hogy Lukács László — sőtlan éshogy Tisza Pista meg Gerő százados honmentők. Mert a „Makói Újság” egyforma jóhiszeműséggel elféléket ír és akar elhitetni.

A cikk nagyon alkalmas az antisemitizmus ébresztésére. Hát már ezt a podgyászt is felvette a „Makói Újság” kalácsszerző programjába? Teheti, mert a szerkesztője zsidó! Ezért voltam bátor fentebb szóba hozni, hogy a cikkírónak tudni kellene azt, hogy mi az a „minje.”

Zsidó előjáró.

„Minje” alatt a zsidóság azt érti, hogy vallásos szertartásaikhoz legálább tíz férfi jelenléte szükséges.

Szerk.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalba

Regény.

Egy világváros rejtelméi.

(119)

22. fejezet.

Udvari estélyen.

— Érdekből tettem Szedressy ur. A mi házi orvosunk, Dr. Korbay Arthúr a baranyavári börtönben szenved. Az egész világ követ dobolt reá, meghurcozták, megbélyegezték, erkölcsi halálba taszították. Csak én nem tudom őt gyűlölni. Hitem és meggyőződés-em az, hogy Korbay pillanatnyi elmezavarban követte el azt a nagy bűnt. A mostani fegyház-gazgatót nem ismerem. Azt gondoltam, hogy ha ismerős örkődik az orvos felett, talán még sem bánnak vele olyan keményen, mint más közönséges rabbal. Ajánlom őt szives figyelmébe és pártfogásába. On sok tekintetben megkönyebbítheti Korbay helyzetét Tegyen belátása szerint, s hogy én neveztettem ki és hogy miért, erről hallgasson, a jótékonyt manapság dobra verik ugyan, de engem sért s nagyon megbántana vele.

— Értettem méltóságos grófkisasszony, felelte Szedressy Kázmér udvarián meghajolva. Dr. Korbayt az irodában fogom dolgoztatni, közelemben lesz mindig s ha lehet, jobb élemezéséről is gondoskodom.

— És nem szól róla senkinek, hogy én kivántam ugy?

— Komtesz, én férfi vagyok s tudom kötelességemet.

— E pár szó büszke önérettel volt kimondva, adja isten, hogy ne csalódom énben.

Tekla grófkisasszony fejet hajtott s a fogház igazgató mély bókolás után távozott.

— Ördög és pokol! dűnynyögte Szedressy a fogai közt, midőn kifelé jött a palotából. Milyen szúró tekintettel nézett reám, milyen keményen beszélt velem! Katonás leány, nem hiába generális az apja!

... A kinevezés utáni harmadik hónapban, a Baranyavári vendéghozadóban, két előkelő hölgy szállott meg.

Egyik Tekla grófkisasszony, a másik a nevelőnő volt.

— Ismeri az új fogházigazgatót? kérdezte Tekla a szobapinczértől.

— Igen is kérem, hogyne ismerném. Ki ne ismerné! darálta a pinczér.

— Milyen ember.

— Jó is, rossz is, ugy a hogy jön. Mikor ide került, háborgott az egész város! Az előbbi igazgatót nagyon szerették, a félvárossal atyaliságban volt s csak azért tették el, hogy az új igazgatónak helyet csináljanak.

— És mi kifogás volt ellene?

— Hogy fiatal.

— A kedélyek lecsillapultak?

— Igenis, lecsillapultak. A nagyságos fogház igazgató ur a baranyavári összes kisasszonyoknak udvarol.

— Jól van, menjen fel a várba és mondja meg az igazgató urnak, hogy megérkeztek a hugai.

— A hugai? szólt a pinczér elbámulva. Könyörgöm alássan, az imént nem mondtam semmit...

— igazán nem mondtam semmit... hiszen nem tudok, nem látok, nem hallok semmit...

Folyt. köv.

Menyasszonyi butorok

olcsó és jó kivitelben kaphatók ALEXI JÓZSEF

asztalos üzletében (régi sörház), Teitsch Adolf gőzmalmával szemben.

MEGRENDELÉSEKET

a legújabb minták után készítek.

BOLTRERENDEZÉSEKET

a legutányosabb árak mellett. Jó kivitel és pontos kiszolgálás.

Tisztelettel

Alexi József épület és butor asztalos.

Földeladás!

Szentes határában a vasuti állomás mellett

eladó esetleg kiadó

100 hold prima szántóföld,

20 hold kiváló lucernaföld,

70 hold szántó és kaszáló

előnyös feltételek mellett.

Értekezni lehet:

Sziürszabó Nagy Lajossal Szentes

a helyszínen, vagy

Iritz Nándor urnál Makón.

Földeladás.

Joó Péter örökösei tulajdonát képező s Kis-Kopáncs mellett levő

6 kis hold szántó föld

Panyor Sándorné szomszédságában,

4 kis hold a pusztán

Buza István szomszédságában,

2 köblös ugar

a királyhegyesi útfélen szabad kéz-ből eladó.

Értekezhetni lehet: Joó Pálné K. Kiss Rozáliánál Jókai utca 29. és Mészáros Antalnál Rákosi ut 126. szám alatt.

Eladó föld

a rákosi útfélen Mészáros István-féle földből 6 köblös és a komlói útfélen Szentpéteri Mihály-féle földből 4 köblös szabad kéz-ből eladó. Értekezni lehet

Mészáros János

tulajdonosnál rákosi útfélen tanya 166. szám alatt Rikács János tanyáján.

A Kistaludi-utca 5. számú Varga György-féle

ház

szabadkézből eladó.

Értekezni lehet Böngyik Ferencznél a helyszínen.

Vázás és törésmentes OSRAM...
 Makó város nagybecsű közönségének b. tudomására hozom, hogy az elsősorú eredeti

Értesítés. A jó gyümölcsstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes baraczk és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. IRITZ SÁMUEL özv. Czég. A valóságért a cég felelősséget vállal.

ZEITLER RUDOLF ÉS TSAI GÖZ-MALOM ÉS JÉGGYÁR R. T. MAKÓ.

Köztudomásu, hogy tavaly a kolera a felyamvizével terjedt, mert a piszkos vízben a bacilusok vigan tenyésznek, mégis van még manapság is ember, a ki folyóvizből nyert jeget használ, holott életével játszik, vegyen mindenki csak

MÜJEGET

melyet kristálytisza ártézi vízből készítettünk. — Vevőink kényelmére a jeget naponta reggel legalább 6 kiló vételnél házhoz szállítunk és egy ilyen féltábla jég ára csak 25 fillér. Nagyobb vételnél megfelelő árendmény.

TELEFON-SZÁM 36.

TELEFON-SZÁM 36.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógyezelokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG
Kőbányai Polgári Sertőzde Részvény-Társaság főraktárosa.

ÉRTESÍTÉS! Saját termésű fehér és siller xx xx xx xx xx
HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű
TÖRKÖLY és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,**
Szegedi-utca.

Szép elsőrendű zöld here-széna

és tehénnek való széna kisebb és nagyobb mennyiségben kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Ujdonság!

Figyelem!

Ujdonság!

TIZEDES MÉRLEG TOLÓSULLYAL
200 kg.-tól 750 kg.-ig kizárólagosan kapható

HALÁSZ Á. gépraktárában
MASSEY HARRIS aratógépek

... :--: szerelése megkezdődött. :--: ...

MANILLA ZSINEG
megérkezett.

Raktár augusztus 1-től kezdve Kossuth utca II. szám, a városi mázsaház mellett

TAVASZI UJDONSÁGOK MEGÉRKEZTEK!

A LEGDIVATOSABB
hosszu és rövid női felöltők (Raglánok) a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig **óriási választékban!!**
Mint üzletünk különlegességét ajánljuk nagy raktárunkat tavaszi kosztümökben, nemkülönben pongyolák, külön blousok és aljakban fel!!! sőszoknyákban!!!!

A legszebb tavaszi és nyári női kalap ujdonságok
Nagy választéku női fehérnemű raktár.
Gyászkalapok, bluzok, pongyolák, kosztümök, aljak állandóan nagy választékban

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér Otthon-kávéház mellett.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

kisebb és nagyobb mértékben
KEDVEZŐ ÁRBAN
!! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és mindenemű ravatalozás díjtalanul.

Folyton a legújabb újdonságok!

Tévedések kikerülése végett kérem a t. közönségét, hogy a saját érdekében is címre figyelni sziveskedjék és cégem jó hírét szemelött tartva, gyász esetek alkalmával bevásárlás végett közvetlen hozzám fordulni.

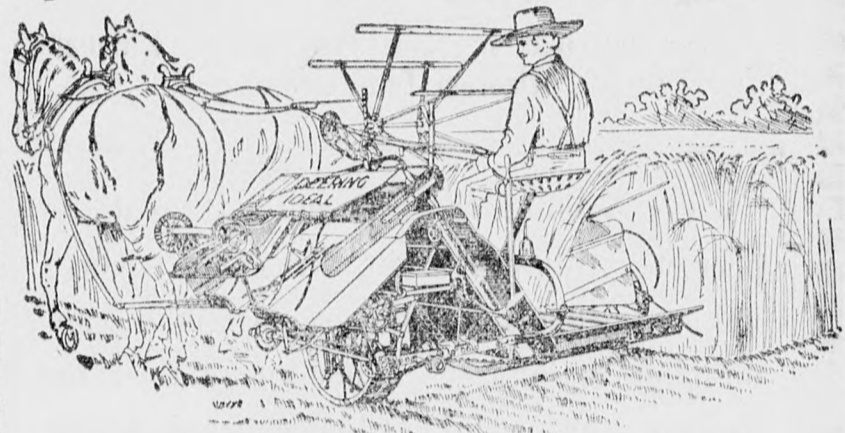
Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomású dolog, hogy a **legszebb kiszolgálást adja a legnagyobb megalógedésre özv. GYURIK LAJOS-né „Örangyal“** disztemetkezési vállalata

MAKÓ, Kenyérpiac, (Tökey-féle házban).

Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás. Csanádmegye, valamint Makó város legrégebbi eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen újonnan berendezett és új árukkal beállított elsőrangú disztemetkezési vállalata. — Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompadiszosztályig utólérhetetlen dísszel és olcsó árakon. — Előforduló gyász esetekben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel **ÖZV. GYURIK LAJOS-né.**

Uj Ideál DEERING aratógépek.

Van szerencsém a t. gazdaközönséget értesíteni, hogy a legjobbnak ismert amerikai

Ideál

DEERING aratógépek

árát tetemesen leszállítottam s így módjában van azt minden vevőnek ugyanannyiért beszerezni, mint bármely más gyártmányú aratógépeket. Az I. rendű amerikai Deering kéveköto zsinoget szintén leszállított legolcsóbb áron árusítom. — A szokásos tanfolyamon műhelyemben a szerelések alatt bárki is részt vehet, vevőimet azonban ezenkívül kint a munkába állítás alkalmával oktatom be alaposan, amikor legeredményesebb, amennyiben csakis ekkor tűnik fel az, hogy mit kell tudni a gazdának, hogy a megvett aratógéppel eredményes, jó munkát végezzen.

Az új Ideál DEERING aratógépek e téren a legtökéletesebb alkotások. A legkevesebb vonóerőt igényelik. Majdnem pusztíthatatlanok. Tarló és kéve nagyság a legtágabb határok között tetszés szerint könnyen szabályozható.

A legújabban tökéletesített rudhordó taligával bírnak, amely lehetővé teszi, hogy a gép egy helyen megforduljon s így már nem szükséges a sarkokat kézi kaszával kerekre kaszálni.

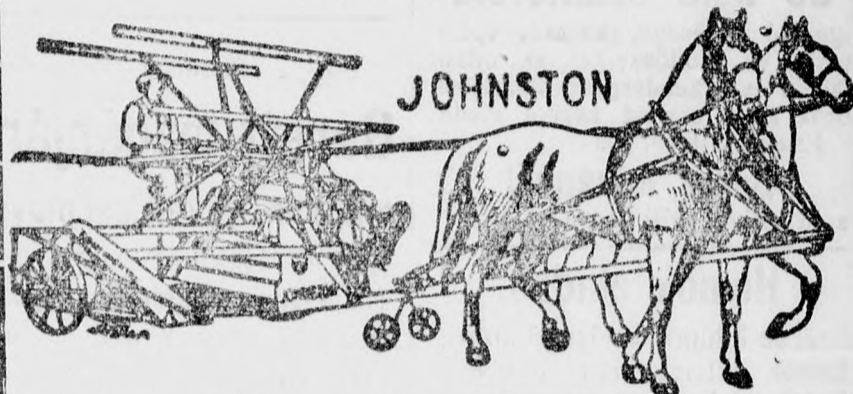
Tartalékreszei mindig raktáron vannak.

A fizetési feltételek a legkedvezőbbek.

A korábban rendelők külön kedvezményben részesülnek.

KUCSES KÁROLY MAKÓ, a DEERING aratógépek csanádmegyei kizárólagos képviselője.

Értesítés!

Van szerencsém a t. gazdaközönséget értesíteni, hogy a Szent János téri házamhoz való beköltözés alkalmával

mezőgazdasági gépraktáramat és javító műhelyemet teljesen megnagyobbítva rendeztem be.

Raktáromba már megérkeztek az 1913. évi modelű egyszerűsített és ezidőszerint leg- a hozzá tartozó tökéletesebb **kéveköto aratógépek** autórudhordókkal, mely Makón és a környéken több mint 300 gazdánál működik,

ugyszintén megérkeztek a **kukorica ültetők.** Ugy a ké- legújabb négyzetbe ültető vekötő, mint

a kukorica ültető gépek telyesen felszerelve vannak raktáromon.

Bárki átal megtekinthetők és f. évi március hó 1-től kezdve minden vasárnap d. e. 11-12-ig ARATÓGÉP TANFOLYAMOT

tartok. Az érdeklődő gazda- Fontos még az, hogy az aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történhetik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok kiténő SISAL-féle kéveköto zsinoget, elsőrendű GÉPOLAJAT, BACHER-féle EKÉKET amerikai tükroracél kormánylyal, IMPERATOR műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzati vaspálcás boronákat, répa és zsecskavágókat.

Mindenféle gépek javítását pontosan és jutányosan eszközömlömSzives pártfogástkér

LIPTÁK BÉLA

gépraktár Szent János-tér 102.

UJ ÓRÁS ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém Makó város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy közvetlen a színház mellett

órási üzletet nyitottam.

Ezzel kapcsolatosan a legtökéletesebben felszerelt JAVÍTO MÜHELYT rendeztem be, ahol minden e szakmába vágómunkát elfogadok és azokat jótállás mellett lelkiismeretesen és jutányosan eszközömlöm.

Mindenemű új órákat pontosan kiszabályozva jótállás mellett olcsón árusítok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

BUGYI JÓZSEF órás.

Tisztelettel van szerencsém a t. vásárló közönséget értesíteni, hogy a Kocsis és Skopál czégből kitéptem és a városháza épületében (Pallagi Ernőné helyén)

üveg és porcellán kereskedést

nyitottam. Elvállalok képkeretezést, épület üvegezést, lakásokat villamos csillárral és cserép kályhával való főszerelésre.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

tisztelettel

Kocsis Mihály.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztító'anság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfjító szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfjító 1 kor Ezen piperszerek több kiállításán érmeikkel lettek kiüntetve.

A csanádpalotai ugarban

30 hold szántóföld

igen jó minőségű, gazdasági épületekkel és szőlőskerttel az ottani iskola és a kendergyár közelében örök áron szabad kézből eladó. Értekezni lehet ifju

Boros Istvánnál

a helyszínen 370. tanya.

Homok eladás.

Száras kitűnő minőségű marosi homok fatelepemen átvéve K 1. 60-ért kapható köbméterenként.

Teltsch Adolf.

Legujabb női divatkalapok

az idény előrehaladottsága miatt a legdivatosabb fazonban, kiváló díszítéssel

a beszerzési árban kiárussítatnak.

Ugyszintén virágok is olcsón lesznek kiárussítva.

B. pártfogást kér

Vozárik Emma

női kalap készítő Makó, Bajza u'ca 1. szám (a csendőriaktanya mellett.)

Itcést

keresek egy jóforgalmu piactéri vendéglőbe. Csak helybeli, ismerettséggel bíró iparos jelentkezzen, aki biztosítékkal rendelkezik. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Egy 7 léγκörös nagy 6-os

Garett magánjáró

magyar állami cséplővel,

egy 6 léγκörös nagy 6-os Nicholson magánjáró garnitúra gyárilag kijavítva, egy magányos nagy 6-os magyar állami cséplő eladó

Glück Samu cégnél Makó.

Eredeti Fegyvergyári kerékpárok

Eredeti Helicár Premier kerékpárok

Eredeti Alfa, Humbert és Rudge kerékpárok

Ezen eredeti védjegyek alatt a legerősebb építésű, a legtokéletebb dupla haranő csapágyzatu és a legtokéletebben felszerelt kerékpárok jönnek forgalomba.

Eredeti Reithoffer és oroszországi gummik, lámpák, csengők és mindennemű kerékpár részek kizárólagos raktára :

GLÜCK SAMU cégnél MAKÓ.

Pontos kiszolgálás, mérsékelt árak, kedvező fizetési feltételek.

Legujabb rendszerű permetezőket és permetező alkatrészeket, vizmentes ponyvákat, kenderzsákokat, cséplőgéphez való olajokat, szijákat és mindennemű felszereléseket, kék-uszó kocsikenőt legolcsóbban

GLÜCK SAMU cégnél szerezhethet be.

CSILLAG DROGÉRIA MAKÓ,

Főter, Kasznárlak. Gyógyáru raktár.

Illatszerek, kötszerek, gummiárak raktára. Nyári idénycikkek :

Fertőtlenítő szerek :
Carbolsav, Creolin, Chlormész, Lysoform, Formalin, Carbolmész

Molyirtó szerek :
Naftalin, Naftalin golyó, Patsuli fű, Molypor, Kámfor.

Féregirtó szerek :
Fulgurin rovarirtópor 12 és 20 fillér szórózacskókban, Dalmát rovarpor, Zacherlin, Tirgram, Zöld por (svábbogár ellen.)

Légyfogók :
Halló, Flip Flap Fleysac tekeresekben, Tik-Tak tolószelencében, Légyförgács.

Mosóporok :
Persil Minka Phönix, Neubozon, Washall, Panamaháncs.

STROBIN

szalmakalaptisztítószert, Szalmakalaplakk.

Legfinomabb étolaj. Tátrai málnaszörp. Salicylsav. Izzadás elleni szerek, Formalin krém, Nadus, Radout, Indiana hinióporok, Pipere Borax, Kölni víz, Papír powder, Csillag krém nap-pali használatra 1 kor., Boran szeplő elleni szer 1 tubus 1'20 kor

Czipész üzlet megnyitás !

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Makón a Kossuth szoborral szemben a Pollák-féle házban o-o o-o a mai kor igényeinek megfelelő o-o o-o

czipész üzletet nyitottam.

Raktáron tartok férfi, női és gyermekczipőket a legjobb és legszébb kivitelben, ugyszintén megrendeléseket a legegyszerűbbtől a legdivatosabb kivitelig készítek és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítem, fájós lábakra biztos sikerrel kényelmes czipőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Tőrekvésem oda irányul, hogy a tisztelt vevőközönséget a legjobban és a legolcsóbban kiszolgáljam. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

NAGY ELEK czipész mester.

Értesítés !

UJ ÜZLET !

Értesítés !

HORVÁTH NÁNDOR

Disztemetést rendező intézete MAKÓ, Szegedi-u. (Glück-féle ház)

Gyászszertek alkalmával már saját érdekükben is forduljanak bizalommal a fenti új elsőrendű

Disztemetkezést rendező intézethez,

hol minden e szakmába vágó cikkek, u. m. érc-, nickel-, seiyem vagy bársonnyal bevont fakoporsók, szemfódelek, halottí ruhák. Továbbá saját készítésű feltűnő szép sirkoszoruk nagy választékban, a legolcsóbb árban szerezhethők be. Bármilyen rendű és rangu temetések rendezése helyben és vidéken, valamint hullaszállítások és ekszhumálások a legjutányosabb árban, kegyeletteljes pontossággal eszközölteinek. Elsőrendű felszerelési raktár 6 diszes gyászokocsiival. Müvirág koszoruk minden kivitelben 70 fillértől. Érc és élővirág-koszoruk minden kivitelben 3 koronától kezdve óriási választékban kaphatók és megrendelhetők. Diszgyászokcijaimért, valamint pompadiszravatalozásért külön díjat nem számítok fel. Gyászházhoz a nagyérdemű gyászoló felek részére mindenkor rendelkezésükre állók. Költségvetésekkel díjtalanul szolgálók. A nagyérdemű gyászoló közönség b. pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz., (ev. ref. ó-templom mellett.)

HORVÁTH
az intézetNANDOR
tulajdonos